

Udgiver: Danske Vandværkers Forening
Paludan Müllers Vej 227
8200 Århus N
Tlf. 86167500
Fax 86160520
E-mail: dvf@dvf.dk

Danmarks Private Vandværker
Solrød Center 22 C
2680 Solrød Strand
Tlf. 56144242
Fax 56146776

Udgivelsesår: 1998

Titel: Tilladelser til indvinding af grundvand ved enkeltanlæg og mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg

DVF Vejledning nr. 16

FVD Standard nr. 172

Redaktionen afsluttet: Marts 1998

ISSN nr. 0909-7759

ISBN nr. 87-90455-04-5

Tilladelser til indvinding af grundvand ved enkeltanlæg og mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg

**DVF Vejledning nr. 16
FVD Standard nr. 172**

Indhold

	Side
Indledning	3
1. Hvornår kræves der ikke tilladelse	4
2. Tilladelsessystemet	6
2.1 Hvornår kan en tilladelse til indvinding af vand ikke nægtes	6
2.2 Hvornår skal tilladelse søges	6
2.3 Foreløbige og endelige tilladelser	7
2.4 Høring og udtalelse under sagsbehandlingen	9
2.5 Underretning om afgørelsen og klagevejledning	9
3. Kommunen fører tilsyn	11
4. Enkeltdelene i henholdsvis ansøgninger og tilladelser	12
Litteraturliste	15
Bilag Ansøgning i forbindelse med indvinding af grundvand ved enkeltanlæg og mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg (skema)	
Vejledning i ansøgning i forbindelse med indvinding af grundvand ved enkeltanlæg og mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg (folder)	

Indledning

Formål	<p>Denne vejledning er udarbejdet til brug for de medarbejdere ved kommunerne, der får henvendelser og spørgsmål, der er relateret til enkeltanlæg og mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg. Den skal forsøge at give overblik og kan benyttes som et opslagsværk med henvisning til de relevante §-er og bestemmelser i Vandforsyningsloven (VFL) med tilhørende bekendtgørelser (bek.). Til de enkelte bek. knytter sig et cirkulære (cirkl.) eller en vejledning med mange værdifulde uddybende oplysninger, som det kan anbefales at læse.</p> <p>Typisk skal der gives flere tilladelser. Vi taler om 1) tilladelse til indvinding af vand, 2) tilladelse til etablering af anlæg og 3) tilladelse til borested, herunder vilkår for placering.</p> <p>De to bilag (ansøgningskema og folder) er udover at være optrykt i vejledningen, vedlagt som løse bilag. På denne måde kan de eventuelt kopieres og uddeles til ansøgere. Med bilag 2 er det meningen at den skal laves til en 3-sidet folder.</p>
Opdeling	<p>Vejledningen indeholder 4 hovedafsnit</p> <ul style="list-style-type: none">• Hvornår kræves der ikke tilladelse• Tilladelsessystemet• Kommunens tilsyn• Enkeltdelene i henholdsvis ansøgninger og tilladelser
Udarbejdelsen	<p>DVF's Administrative Udvalg har iværksat og tilset arbejdet med vejledningen.</p> <p>Administrativt Udvalg har følgende sammensætning</p> <p>Gert Fischer, Københavns Vandforsyning (formand) Ejgil S. Pedersen, Århus Kommunale Værker Jens Haastrup, Odder Benny Christensen, Viborg Amt Jens Bastrup, Danske Vandværkers Forening Susanne Vangsgård, Danske Vandværkers Forening (sekretær)</p> <p>Selve udarbejdelsen er primært forestået af Benny Christensen, Viborg Amt. Derudover har en række personer ydet værdifuld</p>

assistance, hvilket de skal have tak for.

Danmarks Private Vandværker har tilsluttet sig udsendelsen af vejledningen.

1. Hvornår kræves der ikke tilladelse

Hvor må der indvindes vand uden tilladelse?

Ifølge VFL's § 18, stk. 2 må der på ejendomme, der ligger uden for et alment vandværks naturlige forsyningsområde, indvindes vand uden tilladelse. En forenklet måde at beskrive et vandværks naturlige forsyningsområde er det område, der kan forsynes uden forudgående udbygning af vandværket og forsyningsledninger. Det naturlige forsyningsområde er ikke det samme som det udpegede forsyningsområde i kommunens vandforsyningsplan.

Der er dog flere betingelser knyttet til indvinding af grundvand uden tilladelse: 1) vandet må kun bruges til husholdningsformål, 2) der findes kun én husholdning i den pågældende ejendom (eksempelvis regnes hoteller, kaserner eller husholdning for et større antal mennesker ikke som én husholdning), og 3) vandet kan overholde de fastsatte kvalitetskrav til drikkevand.

Men borestedet skal godkendes, og der skal meddeles en tilladelse til at etablere boring, indvindingsanlæg og evt. behandlingsanlæg - se VFL's § 21 og § 3, stk. 2 i bek. om vandindvinding og vandforsyning.

Hvornår må der etableres en ny boring uden tilladelse?

Ifølge VFL's § 21, stk. 2 må der, hvis det anses for sundhedsmæssigt forsvarligt, uden tilladelse etableres en erstatningsboring indenfor 5 m fra en eksisterende boring, når dette er nødvendigt for at opretholde en bestående vandforsyning.

Det er dog en forudsætning, at der ikke forinden er truffet en afgørelse om, at der ikke må etableres erstatningsboring uden tilladelse i henhold til bestemmelsen i VFL's § 21, stk. 3. En sådan afgørelse skal gå på den konkrete ejendom, og det skal huskes, at afgørelsen har karakter af et forbud. Derfor skal der forvarsles m.v., se VFL's § 74.

Inden etablering af en erstatningsboring går i gang, skal meddelelse om etableringen sendes til den myndighed, kommune eller amt, der har kompetencen til at meddele tilladelse til indvindingen, se VFL's §§ 19 og 20.

Boringens etablering og udbygning skal følge reglerne i bek. om udførelse af boringer efter grundvand.

Det er vigtigt at bemærke, at for at etablere en erstatningsboring uden tilladelse, skal der være tale om en akut tvangssituation. Det vil sige at en ejendom eller virksomhed skal pludselig stå uden vand. Dette kan ske ved, at brønden eller boringen er løbet tør for vand eller pludseligt bryder sammen, og der ikke er tid til at

indhente en tilladelse til anlægget, så fx. en dyrebesætning kan sikres vand. Tiltagende problemer med faldende ydelse eller dårlig vandkvalitet er ikke en akut situation, der kan begrunde etablering af en erstatningsboring uden tilladelse.

Erstatningsboringer er nærmere omtalt i cirkl. om udførelse af boringer efter grundvand m.v. og i cirkl. om forskellige forhold vedrørende vandforsyningsloven.

2. Tilladelsessystemet

2.1 Hvornår kan en tilladelse til vand ikke nægtes?

Efter bestemmelserne i VFL's § 19 kan en tilladelse til anlæg, der højst forsyner 4 husstande (ikke ejendomme) med vand til husholdning og almindeligt landbrug, og indvindingen ikke overstiger 3.000 m³ årligt, kun nægtes, hvis det er praktisk muligt at fremskaffe ejendommen eller ejendommene en anden hensigtsmæssig vandforsyning på økonomisk rimelige vilkår. Tilladelse kan også nægtes hvis der må antages at være nærliggende fare for, at kvaliteten af vandet i den ønskede vandforsyning ikke vil opfylde de fastsatte krav til kvaliteten af drikkevand eller i øvrigt vil blive sundhedsskadeligt.

2.2 Hvornår skal tilladelse søges?

Tilladelse til vandindvinding

Kommunalbestyrelsen kan efter VFL's § 19 meddele tilladelse til:

- Anlæg med en årlig indvinding på højst 3.000 m³/år, undtaget anlæg til vanding af landbrugsafgrøder.
- Vandforsyningsanlæg for mindre bebyggelser på landet, for så vidt vandet kan forsyne hele bebyggelsen, og indvindingen højst udgør 6.000 m³/år.
- Hvis der i en godkendt vandforsyningsplan er truffet en række bestemmelser om det enkelte anlæg, se § 3 i bek. om vandindvinding og vandforsyning.

Om kommunalbestyrelsens mulighed for at meddele tilladelse skal det bemærkes, at kommunalbestyrelsen kun har en *ret* og ikke en *pligt* til at behandle sagerne, se VFL § 19. Det er således vigtigt, at man på forvaltningerne i kommunerne har sikret sig kommunalbestyrelsens kompetence til at behandle og udstede tilladelserne. Kommunen kan vælge at anmode amtet om at behandle en ansøgning.

Amtsrådet kan meddele tilladelse til øvrige anlæg i henhold til VFL's § 20.

Der skal søges om tilladelse når

- Indvindingen øges

Hvis der opstår behov for udvidelse af den vandmængde, der er fastsat i den gældende tilladelse, skal der søges om en udvidet indvindingstilladelse hos den myndighed, der kan meddele tilladelsen. Tilsvarende gælder, hvis der sker en udvidelse for et anlæg, der ikke har nogen tilladelse, men som har været lovlig i henhold til overgangsbestemmelserne i VFL's § 86. Dette gælder

f.eks. for virksomheder og landbrug, der udvider produktionen.

- Formålet med indvindingen ændres

Sker der en ændring af formålet med indvindingen, skal der søges om fortsat vandindvinding hos den myndighed, der kan meddele tilladelse til den ændrede vandindvinding (eksempelvis fra husholdning til havevanding), se VFL's § 33.

Tilladelse til boring og anlæg

Hvis der er tale om etablering af et nyt anlæg eller væsentlig udvidelse eller ændring af et bestående anlæg, skal der søges om tilladelse i henhold til VFL's § 21. En væsentlig udbedring/ændring vil bl.a. afhænge af investeringsomfang i forhold til det samlede anlæg.

Ved anlæg, der forsyner højst 4 husstande, kan etablering af en ny boring, selv om den etableres i bunden af en eksisterende brønd, eller etablering af et vandbehandlingsanlæg (trykfilter), betragtes som en væsentlig udbedring/ændring. Derimod betragtes et nyt filter i boringen eller udskiftning af pumpe, hydrofor eller behandlingsanlæg ikke som en væsentlig udbedring/ændring. Emnet er uddybet i cirkl. om forskellige forhold vedrørende vandforsyningsloven.

Det er den myndighed, der kan meddele tilladelse til vandindvindingen, der også skal meddele tilladelsen til etablering af indvindingsanlægget, boring og pumper samt evt. behandlingsanlæg. Tilladelsen kan gives samtidig med tilladelsen til vandindvinding.

Selv når der kan indvindes uden tilladelse fra anlæg efter § 18, stk. 2, kræves der efter bek. om vandindvinding og vandforsyning § 3, stk. 2, i overensstemmelse med den tidligere ordning tilladelse til anlæggets etablering og eventuelt til dets udbedring og ændring i medfør af § 21.

I forbindelse med en tilladelse til etablering af en ny boring, skal der godkendes et borested. Denne godkendelse skal ske på grundlag af en besigtigelse og efter en vurdering af de faktiske forhold, omkringliggende forureningskilder og foreliggende hydrogeologiske forhold, se § 5 i bek. om udførelse af boringer efter grundvand. Det skal sikres, at borestedet godkendes, så det er placeret sundheds- og miljømæssigt forsvarligt, se de vejledende afstandskrav i DS 441. Hvortil det dog skal tilføjes at der er kommet lovbaserede krav i forhold til visse afstandskrav.

Overflødige brønde og boringer

Kommunalbestyrelsen eller amtsrådet kan påbyde, at en overflødig brønd eller boring sløjfes, se VFL's § 36. Hvordan sløjfningen skal ske henvises til bek. om udførelse af boringer efter grundvand.

Det er meget vigtigt, at der tages initiativ til at få vandindvindingsanlæg (brønd eller boring) sløjfet efter reglerne straks efter, at anvendelsen af anlægget hører op. En god praksis vil være at følge op straks efter, at en ejendom er tilsluttet et vandværk. Påbud om sløjfning af de gamle anlæg kan indbygges i en tilladelse til en ny boring (anlægstilladelse efter VFL § 21).

Afgørelser efter VFL's § 36 er påbud og skal derfor varsles, se 3. afsnit under "Kommunen fører tilsyn".

2.3 Foreløbige og endelige tilladelser

I tilladelse til indvinding af vand sondres der mellem foreløbige og endelige tilladelser, se bek. om vandindvinding og vandforsyning og cirkl. om vandindvinding og vandforsyning. To-delingen skal sikre, at der ikke foretages unødige investeringer i et nyt anlæg. Hvis eksisterende planer eller andre forhold ikke taler imod etablering af det ansøgte anlæg, kan tilladelsesmyndigheden meddele en endelig tilladelse uden først at give en foreløbig.

Ved mindre anlæg kan der med fordel meddeles endelig tilladelse uden forudgående foreløbig tilladelse. Tilladelsen skal da indeholde en frist for udnyttelsen.

Indhold af ansøgning og tilladelse til vandindvinding

De krav, der stilles til indholdet af ansøgninger og tilladelser til vandindvinding, fremgår af bek. om vandindvinding og vandforsyning.

- § 7 vedrørende ansøgning om foreløbig vandindvindingstilladelse
- § 14 vedrørende foreløbig vandindvindingstilladelse
- § 15 Vedrørende ansøgning om endelig vandindvindingstilladelse
- § 17 vedrørende endelig vandindvindingstilladelse.

Kravene til indhold af ansøgninger og tilladelser er udformet med henblik på tilfælde, hvor der er tale om nyetablering eller væsentlige udvidelser af anlæg. Er der tale om mere begrænsede ændringer af bestående anlæg, kan indholdet indskrænkes.

Ansøgning om foreløbig tilladelse

Skal indeholde oplysninger om:

- indvindingens formål og begrundelse for størrelsen af den ønskede indvinding,
- den ønskede placering af indvindingssteder og anlæg,
- mulighederne for at indvinde den ansøgte vandmængde og følgerne af indvindingen,
- forurenende forhold,
- arealer, brugsrettigheder m.v., der eventuelt må erhverves, for at kunne realisere anlægget,

- grundejere og brugere, som ansøgeren ønsker inddraget i sagens behandling.

Foreløbig tilladelse

Skal indeholde bestemmelser om:

- indvindingens formål,
- indvindingsstedet,
- indvindingens omfang,
- eventuelle yderligere oplysninger, af hensyn til sagens behandling,
- oprettelse af de nødvendige boringer og eventuelt prøvepumpninger af boringer, og
- tidsfristen for udnyttelse af tilladelsen.

Ansøgning om endelig tilladelse

Skal indeholde:

- kopi af borerapport indberettet til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS),
- vandanalyse, hvor der stilles krav til vandkvaliteten,
- beskrivelse af det planlagte indvindingsanlægs indretning,
- vurdering af, om den ansøgte vandmængde kan indvindes,
- placering af eventuelt behandlingsanlæg
- beskrivelse af behandlingsanlægget (vedlagt tegninger),
- afledning af eventuelt skyllevand,
- angivelse af arealer, brugsrettigheder m.v., der eventuelt må erhverves (kortmateriale),
- fortegnelse over de grundejere og brugere, som ansøgeren ønsker inddraget i sagens behandling.

Endelig tilladelse

Skal indeholde bestemmelser om:

- indvindingens formål,
- indvindingsstedets placering og råvandsanlæggets indretning,
- indvindingens størrelse og tilladelsens varighed,
- hvordan indvindingen og udpumpningen fra anlægget skal måles,
- tilladelig sænkning af vandstand/max. indvinding pr. time,
- vurdering af indvindingens påvirkning af omgivelserne og en stillingtagen til følgerne af denne påvirkning,
- vandkvaliteten og dens egnethed til det ansøgte formål,
- eventuelle beskyttelsesforanstaltninger til forebyggelse af forurening,
- behandlingsanlæggets placering, indretning og funktion,
- kontrollen med råvandets og det behandlede vands kvalitet,
- bestemmelse om skyllevandsafledning og om behandling af slammet,
- anlæggets funktion i undtagelsessituationer,
- særlige vilkår for tilladelsen.

2.4 Høring og udtalelse under sagsbehandling

Proceduren for behandling af ansøgninger er omtalt i bek. om vandindvinding og vandforsyning. Det skal her påpeges, at hvis en ansøgning omhandler indvinding af vand, hvor der er kvalitetskrav, fx. drikkevand, skal ansøgningen sendes til udtalelse ved embedslægeinstitutionen.

Hvis en ansøgning om indvinding af vand ligger indenfor et vandværks naturlige forsyningsområde eller et vandværks fremtidige forsyningsområde i henhold til en godkendt vandforsyningsplan, kan det overvejes, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt, at vandværksbestyrelsen får mulighed for at udtale sig. Samtidig kan det overvejes, hvorvidt det vil være rette tidspunkt at træffe en afgørelse om udvidelse af et vandværks forsyningsnet, se VFL's kap. 8.

2.5 Underretning om afgørelsen og klagevejledning

Generelt, husk altid klagevejledning. Der henvises til:

- VFL's kap. 12 og 13,
- kap. 6 og 7 i bek. om vandindvinding og vandforsyning samt
- kap. 6 og 7 i bek. om tilsyn.

Kopi af afgørelser indenfor et vandværks forsyningsområde, såvel det naturlige som et eventuelt udlagt fremtidigt, bør altid sendes til vandværkets bestyrelse.

3. Kommunen fører tilsyn

Det er kommunalbestyrelsen, der fører al tilsyn indenfor vandindvinding og vandforsyning, se VFL's kap. 10 (og §65).

Kommunen fører tilsyn med:

1. at loven og regler som følge af loven overholdes,
2. at vilkår i tilladelser overholdes,
3. at påbud og forbud efterkommes,
4. vandkvalitet,
5. oppumpede vandmængder,
6. teknisk indretning og
7. borearbejde, herunder indberetning til Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser (GEUS).

Ad. 1, 2 og 3:

Hvis kommunen bliver bekendt med et ulovligt forhold, skal den tage initiativ til at få det bragt til ophør, se VFL's § 65, stk. 3. Alt efter det ulovlige forholds omfang kan kommunen vælge at komme med en indskærpelse, se vejl. om håndhævelse. Inden der gribes til endeligt forbud/ påbud, skal der forvarsles med information om aktindsigt, se VFL's §74. Det endelige forbud/ påbud skal som udgangspunkt meddeles skriftligt med oplysning om klageadgang og frist for efterkommelse, se VFL's §§ 72 og 73. Hvis forbud/ påbud ikke efterkommes, kan kommunen få det udført på den ansvarliges regning, se VFL's § 65, stk. 4.

Ad. 4, 5, 6 og 7:

Se VFL's kap. 10 og § 69 i bek. om tilsyn og vejledning om tilsyn samt bek. om udførelse af boringer efter grundvand. Med hensyn til borearbejde og teknisk indretning kan henvises til DS 441.

Resultaterne af tilsyn og de foranstaltninger, de har givet anledning til, skal sendes til orientering til amtet, der kan pålægge kommunen at tage spørgsmål vedrørende tilsynet op til behandling og beslutning, se VFL's § 63.

4. Enkeltdelene i henholdsvis ansøgninger og tilladelser

Indvindingens formål	En beskrivelse af hvad vandmængden skal anvendes til. Der kan være tale om flere formål, hvor der ikke nødvendigvis er krav om drikkevandskvalitet til alt.
Indvindingsstedets placering og indretning	Geografisk placering (kommune, matr.nr., by/sogn, ejerlav) af indvindingsboringen. Indvindingsanlægget skal være indrettet efter reglerne i Miljøministeriets bek. om udførelse af boringer efter grundvand.
Indvindingens størrelse, tidsrum for tilladelsen	Der angives den maksimale årlige indvinding. Åremålet for tilladelsen er angivet i VFL's § 22, stk. 1 og meddeles normalt for et tidsrum på 30 år, men en kortere periode kan meddeles under ganske særligt begrundede omstændigheder. Hvis tilladelsen meddeles for et kortere tidsrum end 30 år, skal åremålet fremgå af tilladelsen.
Måling af indvindingen og udpumpning	<p>Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med de indvundne vandmængder, se VFL's § 58. Der er dog visse typer anlæg, som er undtaget fra reglen om indberetning af den indvundne vandmængde. Anlæg omfattende af § 18, stk. 2 og ikke-almene anlæg omfattende af § 19 er som udgangspunkt fritaget fra denne indberetningspligt, se § 20 i bek. om tilsyn. Kommunalbestyrelsen kan dog beslutte, at også disse anlæg skal indberette den indvundne vandmængde.</p> <p>Af hensyn til størrelsen og afregning af vandaflædningsafgift, kan det anbefales at overveje måling af forbruget.</p> <p>De anlæg, som er omfattet af indberetningspligten, skal således være forsynet med en anordning til måling af det indvundne vand. Der vil almindeligvis være tale om en vandmåler, men for meget små anlæg kan der være tale om at nøjes med at anbringe en timetæller i forbindelse med pumpen og anslå vandforbruget i forhold til pumpens kapacitet. Det skal anføres, at bestemmelserne herom til enhver tid kan ændres af tilladelsesmyndigheden.</p> <p>Se i denne forbindelse DVF's vejledning vedrørende opsætning af vandmålere ved ikke-almene vandforsyningsanlæg i forbindelse med opgørelse af afgiftspligtigt vandforbrug (vandskat).</p>
Tilladelig sænkning af vandstand, tilladelig	For anlæg, hvor tilladelsen gives efter VFL's § 19, nr. 2 og § 20, skal der angives enten en tilladelig vandspejlssænkning eller en

indvinding pr. time	tilladelig vandmængde pr. time. For tilladelser til mindre anlæg efter VFL's § 19, nr. 1, vil det ikke være praktisk at fastsætte vilkår om vandspejlssænkning eller timeydelse.
Indvindingens påvirkning af omgivelserne	<p>Anlæg omfattet af VFL's § 18, stk. 2 og § 19 er ikke erstatningspligtige for skade forårsaget ved anlæggets forandring af grundvandsstanden. Erstatningsreglerne omfatter alene anlæg omfattet af VFL's §20, se § 23 i samme lov.</p> <p>Ved normal drift kan disse anlæg i almindelighed næppe heller blive erstatningspligtige efter naboretsregler.</p> <p>En vandindvindingstilladelse kan indeholde bestemmelser om, hvilke undersøgelser, der skal foretages til kontrol af indvindingens følgevirkninger på grundvandsstand og vandløb. Undersøgelserne kan tjene som bevismateriale i sager om erstatning for skader som følge af indvindingens påvirkning af vandstanden i omkringliggende vandindvindingsanlæg eller vandløb.</p> <p>Der skal her bemærkes, at Miljøstyrelsen i rundskrivelse af 13. maj 1997 til samtlige kommuner og amtskommuner, København og Frederiksberg Kommuner har indstillet at, der gives meddelelse til berørte grundejere, såfremt grundvandsstanden stiger som følge af stop for vandindvinding.</p>
Vandkvalitet	<p>Kvalitetskrav, undersøgelser og tilsynshyppigheder er belyst i henholdsvis bek. og vejledning om tilsyn. I forbindelse med ansøgning om tilladelse fra en eksisterende boring skal der foreligge en analyse af vandet, hvis det ansøgte formål stiller krav til vandkvaliteten. På baggrund heraf, vurderes vandets egnethed til det ansøgte formål.</p> <p>Omfanget af vandanalysen vil afhænge af den ansøgte vandmængdes formål og omfang. Ved et anlæg, der forsyner en husholdning vil et omfang svarende til "forenklet kontrol" normalt være tilstrækkeligt, se bilag 2 i bek. om tilsyn. Til større indvindinger, såsom levnedsmiddelvirksomheder, bør analyseomfanget være betydeligt større. Der kan som udgangspunkt drages sammenligninger med indvinding til vandværker, se tabel 1 i vejledning om tilsyn.</p> <p>I tilladelsen anføres omfanget og hyppigheden af de enkelte undersøgelser. Ligeledes bør der under dette punkt skrives, hvad der i den enkelte kommune er vedtaget omkring tilsynets omfang og hyppighed for anlæg i den pågældende kategori.</p> <p>Kopi af analyseresultater fremsendes til vandforsyningsanlæggets ejer, kommunalbestyrelsen, amtsrådet og embedslægeinstitutionen fra det undersøgende laboratorium, se §</p>

29 i bek. om tilsyn.

Fastsættes beskyttelsesforanstaltninger

Der kan træffes bestemmelse om beskyttelse af anlægget mod forurening i medfør af Miljøbeskyttelseslovens §§ 22 og 24, se § 3, stk. 3 i bek. om vandindvinding og vandforsyning. For mindre anlæg fastsættes der normalt ikke beskyttelsesområder, idet beskyttelse også ville kunne opnås ved at vælge et indvindingssted, der ikke er udsat for forurening. Omkring indvindingsanlægget bør/skal der imidlertid altid etableres et fredningsbælte med en radius på 5 m fra boringen, se Miljøbeskyttelseslovens § 24.

Inden for dette område må der af forureningsrisiko ikke gødes, bruges gifte eller bekæmpelsesmidler eller i øvrigt anbringes eller bruges stoffer på en måde, der kan udsætte anlægget for forurening.

Behandlingsanlæggets placering, indretning og funktion

Såvel ansøgning som tilladelse skal indeholde en redegørelse for et eventuelt behandlingsanlæg. Anlægget skal indrettes og holdes indrettet forskriftsmæssigt. Under beskrivelsen af anlæggets indretning og funktion omtales f.eks. iltningsperiode, filterkapacitet, beholderanlæg og udpumpningsanlæg.

Behandlingsanlægget skal til enhver tid kunne behandle råvandet tilfredsstillende, således at det behandlede vand kan overholde de drikkevandskvalitetskrav, der er gældende, alternativt de krav der er i forhold til anlæggets formål. Omkring anlæggets placering skal matr.nr., by/sogn, ejerlav angives.

Kontrol med råvandets og det behandlede vands kvalitet

Normalt følges de bestemmelser, der er givet i bek. om tilsyn. Kommunalbestyrelsen kan dog ifølge bek. om tilsyn § 9 træffe bestemmelse om, at der skal foretages hyppigere undersøgelser, når visse forhold taler for det (eksempelvis ved fare for forurening, saltvandsindtrængning m.v.). Det skal anføres, hvornår analyserne skal foretages og hvilke stoffer, der skal indgå i undersøgelserne.

Skyllevandsafledning og slam

Det skal belyses, hvortil skyllevandet afledes. Hvis det ledes til et kloaksystem, skal der søges om tilslutningstilladelse hos kommunen efter de gældende kloakvedtægter. Hvis filterskyllevandet ledes til nedsivning, skal der hos amtet søges om tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 19. Ligeledes skal der hos amtet søges om tilladelse til udledning til vandløb efter samme lovs § 28.

Det slam, der fremkommer ved filterskylninger, skal bortskaffes efter kommunens anvisning (kontrolleret losseplads), se Miljøbeskyttelseslovens § 45.

Nødstrømsanlæg o.l.

Der kan være tilfælde, hvor anlægget skal være forsynet eller kan forsynes med et nødstrømsanlæg. Endvidere kan der stilles krav til indretningen, således at vandet fra borerne - i tilfælde af radioaktivt nedfald - kan leveres til forbrugerne uden forudgående beluftning og filtrering. Dette kan være omtalt i den kommunale civile beredskabsplan.

Særlige vilkår

Særlige vilkår kan f.eks. være angående ledningsføring. Endvidere kan der være tale om, at en tilladelse er betinget af, at indehaveren af vandforsyningsanlægget skal yde bidrag til enkelte grundejere, som må ændre deres spildevandsnedsivningsanlæg.

Et vilkår kan være, at anlægget ikke må være tilsluttet et andet vandforsyningsanlæg. Det kan f.eks. være anlæg til forsyning af visse dele af en virksomhed, og hvor den øvrige del forsynes fra et vandværk. Hvis myndighederne accepterer forsyning fra to forskellige vandforsyningsanlæg, er det en klar forudsætning, at der opstilles krav om 2 individuelle ledningssystemer.

Litteraturfortegnelse

Anvendte bekendtgørelser

Bek. om vandindvinding og vandforsyning	Bekendtgørelse nr. 3 af 4. januar 1980 om vandindvinding og vandforsyning
Bek. om udførelse af boringer efter grundvand	Bekendtgørelse nr. 4 af 4. januar 1980 om udførelse af boringer efter grundvand
Bek. om tilsyn	Bekendtgørelse nr. 515 af 29. august 1988 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg

Anvendte cirkulærer

Cirkl. om vandindvinding og vandforsyning	Cirkulære nr. 64 af 28. februar 1980 om vandindvinding og vandforsyning
Cirkl. om udførelse af boringer efter grundvand	Cirkulære nr. 65 af 28. februar 1980 om udførelse af boringer efter grundvand
Cirkl. om forskellige forhold vedrørende vandforsyningsloven	Cirkulære nr. 82 af 11. juli 1986 om forskellige forhold vedrørende vandforsyningsloven.

Anvendte vejledninger

Vejledning om tilsyn	Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 3, 1990, om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg
Vejledning om håndhævelse	Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 12, 1992, om håndhævelse af Miljøbeskyttelsesloven
Vejledning om opsætning af vandmålere ved ikke-almene vandforsyningsanlæg i forbindelse med opgørelse af afgiftspligtigt vandforbrug (vandskat)	DVF's vejledning nr. 8, 1994, om opsætning af vandmålere ved ikke-almene vandforsyningsanlæg i forbindelse med opgørelse af afgiftspligtigt vandforbrug (vandskat)

DS

DS 441	Dansk Ingeniør Forbunds norm for mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg, DS 441
--------	---

Ansøgning i forbindelse med tilladelser til indvinding af grundvand ved enkeltanlæg og mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg.

ANSØGER / EJER	
Navn: _____	
Vejnavn og nr.: _____	
Postnr.: _____	By: _____ Tlf.nr.: _____ Træffes bedst mellem kl.: _____
ANSØGNINGEN OMFATTER	
☐ Etablering af nyt anlæg, boring og indvinding af vand.	
☐ Etablering af ny boring.	
☐ Etablering, ændring eller udvidelse af pumpe- og/eller behandlingsanlæg.	
☐ Udvidelse af den årlige vandmængde.	
HVOR MEGET VAND OG HVAD SKAL VANDET BRUGES TIL	
Husholdning, antal _____ personer x genst. 51 m ³ /år=	_____ m ³ /år
Landbrug, antal malkekøer: _____ stk. x genst. 25 m ³ /år =	_____ m ³ /år
antal opdræt: _____ stk. x genst. 8 m ³ /år =	_____ m ³ /år
antal søer: _____ stk. x genst. 8 m ³ /år =	_____ m ³ /år
antal slagtesvin: _____ stk. x genst. 2 m ³ /år =	_____ m ³ /år
andre dyr: _____ stk. _____ (art) =	_____ m ³ /år
i alt	_____ m ³ /år
Industri, beskriv art og produktion evt. i bilag: _____	_____ m ³ /år
Levnedsmiddel, beskriv art og produktion evt. i bilag: _____	_____ m ³ /år
Dambrug, klækkehus, beskriv produktion i bilag	_____ m ³ /år
Skole, hotel og lign. Antal elever, årlige overnatninger: _____ stk.	_____ m ³ /år
Havevanding, bilvask og anden rengøring	_____ m ³ /år
Vandmængde i alt:	_____ m³/år
HVOR SKAL BORINGEN PLACERES - vises på kortbilag sammen med omkringliggende forureningskilder	
Adresse: _____ Matr.nr. og ejerlav: _____	
HVOR SKAL VANDET BRUGES - vises på kortbilag	
Adresse: _____ Matr.nr. og ejerlav: _____	
NUVÆRENDE VANDFORSYNING SKER FRA	
Brønd ☐ Boring ☐ Boring i brønd ☐ Andet: _____	
Som bilag skal vedlægges borerapport eller en beskrivelse, hvis der ikke eksisterer en borerapport.	
ÅRSAG TIL ANSØGNING	
Vandkvalitet ☐ For lidt vand ☐ Udvidelse af produktionen ☐ Ny, ændret eller udvidet pumpe-/behandlingsanlæg ☐	
Som bilag skal vedlægges kopi af vandanalyse ved indvinding fra eksisterende boring, hvis der stilles krav til vandkvaliteten. Endvidere en beskrivelse af pumpe- eller behandlingsanlæg, hvis der sker nyetablering eller ændring/udvidelse af de eksisterende installationer.	
Dato _____	Underskrift _____

Skemaet sendes til kommunen med bilag.

Er den årlige vandmængde 3000 m³ eller derunder kan kommunen behandle ansøgningen i henhold til vandforsyningslovens § 19. Er den årlige vandmængde over 3000 m³, sender kommunen skemaet videre til amtet med en udtalelse. Amtet behandler herefter ansøgningen i henhold til vandforsyningslovens § 20.

Vejledning

til ansøgning i forbindelse med

indvinding af grundvand ved enkeltanlæg og

mindre ikke-almene vandforsyningsanlæg

Danske Vandværkers Forening
Danmarks Private Vandværker
1998

Hvornår skal der søges?

- **Ny boring.** Inden en ny boring etableres, skal der indhentes en tilladelse. Det gælder både for helt nye anlæg og for en boring, der skal afløse en bestående brønd eller boring.
- **Mere vand.** Hvis der er behov for mere vand, end der hidtil er blevet indvundet, eller den årlige indvinding overstiger den mængde, der er fastsat i en tilladelse, skal der indhentes en ny tilladelse.
- **Vandet skal bruges til noget andet.** Hvis vandet, der indvindes, skal bruges til noget andet eller ikke bliver brugt til så meget længere, skal der søges om en ny tilladelse.
- **Væsentlige ændringer eller udbedringer.** Hvis der sker en udvidelse af pumpeanlæg eller filteranlæg, skal der søges om tilladelse.

Hvornår skal der ikke søges?

Når der opstår en akut tvangssituation ved, at den eksisterende boring pludselig bryder sammen eller løber tør, må der indenfor en afstand af 5 m fra en eksisterende brønd eller boring udføres en erstatningsboring. Der kan dog være truffen en afgørelse om, at der ikke må etableres

erstattingsboring uden tilladelse – spørg kommunen.

husholdning eller en større levnedsmiddelvirksomhed.

Inden arbejdet med erstattingsboringen går i gang, skal kommune eller amt have besked.

Howdan skal der søges?

Hos kommunen fås et ansøgningsskema, der udfyldes og sendes til kommunen. I en række tilfælde har kommunen kompetencen til at give tilladelsen. I de tilfælde hvor kommunen ikke har kompetencen, sender kommunen ansøgningen videre til amtet med en udtalelse.

Med ansøgningen sendes et kort, hvor den boring, hvorfra vandet ønskes indvundet, er vist sammen med den virksomhed eller ejendom, hvor vandet skal bruges. Endvidere vises omkringliggende forureningskilder som f.eks. nedrivningsanlæg, spildevandsledninger, olietanke o.lign.

Hvis der søges om indvinding fra en eksisterende boring, skal der også vedlægges kopi af borerapporten over boringen. Hvis den ikke er kendt, skal der oplyses mest muligt om boringen, som f.eks. hvornår den er lavet, hvem der har lavet den, dybde, m.v.

Hvis vandet skal bruges til et formål, hvor der er krav til kvaliteten, f.eks. husholdning, levnedsmiddelvirksomheder og lign., skal ansøgningen vedlægges resultater af en vandanalyse. Kommunen kan oplyse om, hvor meget der skal analyseres for. Det vil bl.a. afhænge af, om det er en indvinding til en

Placering af boring

En boring skal overholde en række afstandskrav til forureningskilder m.v. Nogle af de hyppigst forekommende er nævnt i følgende skema, sammen med den vejledende afstand til boring.

Forureningskilde m.v.	Afstand
skel, vej, P-plads, bygning	5 m
septiktanke, samletanke for husspildevand, ledninger for overflade- og regnvand, drænledninger uden spildevand	15 m
stald, mødding, gylletank, ensilageoplæg, nedslivningsanlæg for tagvand	25 m
olie- og benzintanke incl. påfyldnings- og udluftningsrør	30 m
tætte spildevandsledninger (PVC eller betonrør med gummiringssamlinger), gasledning	50 m
pumpestation for spildevand, boring for varmeindvindingsanlæg, varmeslanger for jordvarme	75 m
ikke tætte spildevandsledninger, nedslivningsanlæg for vejvand, husspildevand og spildevand fra malkeum	300 m

Hvis der fra en boring skal indvindes vand af drikkevandskvalitet, kan der stilles skærpede afstandskrav til forureningskilder.

Godkendelse af borested

Inden der meddeles tilladelse, skal den myndighed, kommune eller amt, der kan give tilladelsen, godkende det sted hvor boringen ønskes placeret.

I forbindelse med godkendelse af borestedet, vil afstandene til forureningskilder blive vurderet i forhold til de faktiske forhold, geologi og grundvandsbevægelse.

Tilladelsen

Tilladelsen oplyser om hvilke vilkår der gælder, f.eks. tidsfrister, krav til indretning og eventuelle vandanalyser. Tilladelsen kan være en foreløbig tilladelse, hvor man skal søge om en endelig tilladelse, når anlægget er etableret.

Borearbejdet

Inden borearbejdet sættes i gang, skal kommunen oplyses om tidspunktet. Under borearbejdet udtager brøndboreren prøver af de lag, der børes igennem. Prøverne sendes til Danmarks og Grønlands Geologisk Undersøgelse (GEUS). Endvidere udfylder brøndboreren en borerapport, der beskriver boringen.

Hvis der børes igennem lerlag, skal brøndboreren tætte med bentonitspærring mellem forerør og lerlaget. Ligeledes skal der tætnes med bentonitspærring under bund af overbygning.

HUSK!

Et borearbejde er ikke færdig, før brøndboreren har afleveret 2 eksemplarer af borerapporten til kunden. Den ene er til eget brug, den anden sendes til den myndighed, der har givet tilladelsen, eventuelt i forbindelse med ansøgning om endelig tilladelse.

Forerørsforsegling/Overbygning

Boringen skal afsluttes med en vandtæt forerørsforsegling, hvor alle gennemføringer er vandtætte. Omkring boringen skal der være en overbygning. Dette kan være i form af en tørbrønd, råvandsstation eller lign.

Kravene til indretning af forerørsforsegling og overbygning vil fremgå af tilladelsen.

Hvis De har spørgsmål eller er i tvivl om udbygning, forbedring eller ændring af Deres vandforsyningsanlæg, er De altid velkommen til at kontakte kommunens tekniske forvaltning.